

पामपि पारपारः ॥ VP. 113. आवणीय°, क्रम°, पद°, शाखा° adj. = आवणीयपारग u. s. w. KĀRANAVJŪHA in Ind. St. 3, 251. 259. — Vgl. झ°, ह्र°, निष्पार, सु°.

पारक f. पारकी gaṇa गौरादि zu P. 4, 1, 41. 1) nom. ag. (von 2. पार) viell. hinüberführend, errettend im N. pr. उद्गपारक. — 2) m. pl. N. pr. eines Volkes R. 4, 40, 29.

पारकाङ्गिन् s. u. परिकाङ्गित.

पारकाम (पार + काम) adj. an's andere Ufer zu gelangen wünschend: यथा सैरावतीं नावं पारकामाः समारोह्युः AIR. Br. 6, 21.

पारकुलीन adj. = परकुले साधुः gaṇa प्रतिज्ञनादि zu P. 4, 4, 99.

पारक्य adj. (f. स्त्री) = परकीय einem Andern gehörig, fremd (Gegens. स्व): धर्म M. 10, 97. धन MBh. 3, 3994. 12, 12453. 13, 3342. 6655. 14, 2789. HARIV. 9646. R. GORR. 2, 117, 10. BHĀG. P. 1, 8, 48. 4, 7, 53. 6, 10, 10. 7, 7, 43. MĀRK. P. 15, 37. 37, 37. 43, 58. °प्रवेशवार्णाप्य feindlich KULL. zu M. 7, 190. m. Feind HIT. 109, 6. Nach ÇKDR. n. eine für die andere Welt nutzenbringende Handlung, mit folg. Beleg aus MĀRK. P.: पदिन तस्य पारक्यं कुर्यात्संचयमात्मवान् । अर्थेन चात्मभरणां नित्यनैमित्तिकं तथा ॥ Ist auch hier adj. für Andere bestimmt, Andern dienend. Die gedr. Ausg. (34, 11) liest पदिनार्थस्य पारत्र्यं कु°.

पारग (पार + 1. ग) adj. f. स्त्री P. 3, 2, 48. an's jenseitige Ufer gehend, hinübersetzend, hinüberschiffend ÇABDAM. im ÇKDR. पाञ्चाली पाण्डुपुत्राणां नैरेषा पारगभवत् MBh. 2, 2418. उदतिष्ठन्मुदा सूतो नावं लब्धेव पारगः der die Absicht hat überzusetzen 4, 451. 14, 2038. R. 2, 39, 29. Uneig. der an's Ende von Etwas gelangt, der Etwas durchführt, vollständig mit Etwas vertraut; die Ergänzung im gen., loc. oder im comp. vorangehend: मम यज्ञस्य zu Ende führend R. 1, 42, 4. प्रतिज्ञा° sein Versprechen durchführend, sein Wort haltend R. GORR. 2, 127, 15. 3, 33, 8. वेदानाम् vollkommen vertraut mit MBh. 1, 2314. सर्वधर्माणाम् 3, 15954. सर्वशस्त्रस्य 6, 5757. धनुर्वेदस्य HARIV. 87. गदायुद्धे ऽसियुद्धे च MBh. 1, 5531. 7, 264. सर्वविद्यासु 6, 4554. R. GORR. 1, 79, 21. धनुषि HARIV. 4137. वेद° M. 2, 148. 3, 130. 136. 145 u. s. w. JĀGŪ. 1, 111. MBh. 3, 2575. 5, 3796. वेदवेदाङ्ग° 1, 1013. 3, 2481. R. 1, 7, 1. 11, 5. सर्वशस्त्रा-स्त्र° MBh. 4, 1427. 14, 600. HARIV. 4138. R. 1, 5, 20. 6, 4, 25 (wo स चा-स्त्र° zu lesen ist). VARĀH. BRH. S. 2, e. Ind. St. 3, 259, 1 v. u. BHĀG. P. 4, 1, 62. PĀNĀT. 153, 4. ohne Ergänzung gründlich gelehrt: बह्वृचाः पारगोत्तमाः Einl. zum RV. PRĀT. bei Roth, Zur Lit. u. Gesch. d. V. 60. Als n. abstr.: प्रतिज्ञानां च पारगैः das Halten des Versprechens HARIV. 11865; es ist wohl पारगैः zu lesen.

पारगत (पार + गत) 1) adj. an's jenseitige Ufer gelangt, glücklich hinübergelangen Spr. 397. — 2) m. bei den Ġaina ein Arhant H. 24.

पारगति (पार + गति) f. das Durchlesen, Durchstudiren H. an. 4, 84. MED. p. 103.

पारगमन (पार + ग°) n. das Gelangen an's jenseitige Ufer, das Hinübersetzen über: समुद्र° R. 5, 70, 18.

पारगामिन् (पार + गा°) adj. = पारग MBh. 13, 2127.

पारग्रामिक (von पर + ग्राम) adj. f. ई feindlich WILS. पावदरिः पारग्रामिकं विधिमाचिकीर्षति während der Feind sich zu Feindseligkeiten rüstet DAÇAK. in BHF. Chr. 200, 24.

पारचर (पार + चर) adj. der an's jenseitige Ufer gelangt, hinübergeliegend BHĀG. P. 7, 9, 41.

पारङ्ग UNĀDIS. 1, 135. (nom. °रम्) Gold UGĒVAL.

पारजायिक (von पर + जाय) adj. subst. der zu eines Andern Weibe geht, Ehebrecher MBh. 12, 2512.

पारटोट m. Stein, Fels TRĪK. 2, 3, 5. — Vgl. पारारुक.

पारठी Verz. d. B. H. No. 903 (XXI).

1. पारणा (vom caus. von 2. पर) 1) adj. hinüberschaffend, errettend: तारणां (lies तारणां) पारणां चैव तद्वत् MBh. 7941. — 2) n. a) das zu-Ende-führen, Vollbringen, Erfüllen: प्रतिज्ञायाः पारणम् MBh. 7, 2907. प्रतिज्ञा° 2834. व्रत° das Beschliessen des Gelübdes der Fasten, Fastenbrechen, der erste Genuss von Speise nach vorangegangenen Fasten, breakfast, déjeuner, Frühstück RAGH. 2, 70. KATHĀS. 19, 12. वृद्धात्सवै विदधतुर्नतपारणानि 21, 146. चकार °णम् 42, 60. 43, 147. RĪGĀ-TAR. 3, 280. अम्भसा केवलेनाथ करिष्ये °णम् BHĀG. P. 9, 4, 40. ohne व्रत dass. 35. 38. 39. स प्रबुद्धः कृतपारणाः KATHĀS. 23, 44. 35, 108. 36, 19. 37, 93. 95. चक्रे तद्युक्तः प्रातर्वन्द्येन पारणम् 42, 121. f. पारणा dass. PRAB. 54, 2. अयाचितोपस्थितमम्बु केवलम् — बभूव तस्याः किल पारणाविधिः KUMĀBAS. 3, 22. RAGH. 2, 55. शोषित° ein Frühstück in Blut 39. — b) das Durchlesen, Lesen, Studiren (vgl. पारयाणः) °कर्मन् die Handlung des Lesens RV. PRĀT. 11, 37. MBh. 18, 212. 234. 236. 238 (= HARIV. 16140. 16164. 16166. 16168). विद्यानाम् 3, 13784. 12, 8583. चतुष्पारणमेतेषाम् Ind. St. 3, 253, 5. पारणा 4. — c) der vollständige Text Ind. St. 3, 253, 21. 256, 7. — Vgl. सु°.

2. पारणा m. Wolke ÇABDAM. im ÇKDR.

पारणि m. patron. gaṇa तौल्वल्यादि zu P. 2, 4, 61.

पारणिक s. मक्ता°.

पारणीय (vom caus. von 2. पर) adj. zu dessen Ende man gelangen kann, mit dem oder womit man fertig werden kann, zu überwinden, zu vollbringen MBh. 5, 758. झ° 3, 1931 = 5, 2104. 1712. BUĀG. P. 8, 17, 16. केदण्ड 9, 10, 9. यत्ते कृतं कर्म न पारणीयं तत्कर्म कर्तुं मम नास्ति शक्तिः MBh. 4, 2146. कर्माग्र्यमपारणीयम् 3, 10266. अपरिहार्यं ऽर्थे — अपारणीयि 7, 433. तपस् BHĀG. P. 9, 6, 45.

1. पारत (von परतस्) adj. P. 4, 2, 104, VĀRT. 2, Sch. Hierher gehört viell. पारत als N. eines Landes oder Volkes VARĀH. BRH. S. 10, 5, 7. 13, 9. 14, 21. 16, 4. 13. 22. Vgl. पारतक, पारद°.

2. पारत m. = पारद° Quecksilber H. 1050. KATHĀS. 37, 232. — तं ते पारतं MBh. 1, 1838 verdruckt für तं तपोरतं.

पारतक m. pl. N. pr. eines Volkes, v. l. für पारसीक VP. 194, N. 149.

पारतल्ल RĪGĀ-TAR. 2, 98 fehlerhaft für °तल्ल्य.

पारतल्लिक (von परतल्ल) adj. fremden Lehrbüchern angehörig: आत्मतल्लेषु यत्रोक्तं न कुर्यात्पारतल्लिकम् GRĒJASĀMGR. 2, 99.

पारतल्ल्य (von 2. परतल्ल) n. Abhängigkeit HALĀS. 3, 65. MBh. 3, 1725. KĀP. 1, 18. RĪGĀ-TAR. 6, 59. BHĀG. P. 3, 26, 7. 6, 9, 34. KULL. zu M. 8, 416. Schol. bei WILSON, SĀMĀBJAK. S. 6.

पारतस् (von पार) adv. jenseits: सरयौरिन्द्र पारतः । अर्णा चित्रं द्याव-धीः RV. 4, 30, 18.

पारत्रिक (von परत्र) adj. zum Jenseits in Beziehung stehend, für's